Lietas Nr. C10107114
Lietas arhīva Nr. C-0509-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015.gada 15.aprīlī.

Bauskas rajona tiesa
tiesnesis A.Sniedzītis izskatījis rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **„BIGBANK" AS** maza apmēra prasībā pret **/pers. A/** un **/pers. B/** par parāda piedziņu,

k o n s t a t ē j a :

„BIGBANK" AS, turpmāk - prasītājs cēlis tiesā maza apmēra prasību par parāda piedziņu pret /pers. A/ un /pers. B/, turpmāk abas kopā sauktas atbildētājas. Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2009.gada 08.maijā noslēgto aizdevuma līgumu Nr.0901520/13ga, turpmāk - Aizdevuma līgums), prasītājs izsniedza atbildētājai /pers. A/, turpmāk – atbildētāja aizdevumu 1280,58 *euro* apmērā, ar procentu likmi 25,00% gadā, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā.

Kā nodrošinājums atbildētājas saistību izpildei 2009.gada 08.maijā starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/, turpmāk – galviniece noslēgts galvojuma līgums Nr.6459403, turpmāk –Galvojuma līgums, ar kuru galviniece uzņēmās atbildētājas saistības, kā pats parādnieks.

Atbildētāji neveica maksājumus Aizdevuma līgumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu atbildētājai ir noteikts pienākums par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt līgumsodu 1 % apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 4.1. un 4.1.1, gadījumā, ja maksājumu kavējuma dienu skaits kopā ir vismaz 30 dienas, aizdevējam ir tiesības pirms termiņa vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu, bet saskaņā ar punktu 4.2. aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Tā kā atbildētājas nebija izpildījušas savu saistību un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza 30 dienas, prasītājs vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja no atbildētājām parāda samaksu, kas tika noformēts rakstveida brīdinājuma formā un nosūtīts atbildētājām ierakstītā vēstulē 2012.gada 28.aprīlī. Brīdinājumā prasītājs lūdza atbildētājas izpildīt savu saistību septiņu dienu laikā.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 8.2. jebkāds paziņojums uzskatāms par nodotu otrai pusei, ja pagājušas trīs dienas kopš tas nodots pasta iestādē un nosūtīts ar ierakstītu sūtījumu uz adresi, kas norādīta līgumā, tādēļ augstāk minētā parāda samaksas termiņš beidzās 2012.gada 08.maijā, bet, neskatoties uz minēto brīdinājumu, līdz pat šī pieteikuma parakstīšanas brīdim atbildētājas savas saistības nav izpildījušas.

Pēc brīdinājuma nosūtīšanas tika saņemti divdesmit divi maksājumi kopā 313,05 *euro*, kas saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2.5.punktu ir ieskaitīti komisijas maksas par paziņojuma par līguma laušanu saskaņā ar cenrādi dzēšanai, līgumsoda dzēšanai un procentu par kapitāla lietošanu daļējai dzēšanai.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1692., 1702., 1720., 1722., 1756., 1759.panta 1.punktu, 1765., 1943. un 1945.pantu. Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājam parādu 2263,46 *euro*, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 1277,87 *euro*, nesamaksātajiem procentiem no 2009.gada 18.augusta līdz 2012.gada 28.aprīlim 985,59 *euro*, kā arī visus tiesāšanās izdevumus, bet piedziņas neiespējamības gadījumā piedzīt no atbildētājas /pers. B/. Norādīt spriedumā uz prasītāja tiesībām saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs nelūdz uzklausīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma (CPL) 56.panta piektā daļa nosaka, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājām nosūtīts paziņojums par lietas ierosināšanu uz deklarētajām dzīvesvietas adresēm, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus. Dokumenti saņemti tiesā ar pasta atzīmi – beidzies glabāšanas laiks. Atbildētājas nav sniegušas rakstveida paskaidrojumus, nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

CPL 250^{25}.panta pirmā daļa nosaka, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots, nosūtot paziņojumus 2015.gada 22.janvārī. Atbildētājām paziņojums nosūtīts uz deklarētajām dzīves vietas adresēm.

Tiesa atzīst, ka par procesu atbildētājām ir paziņots CPL noteiktā kārtībā, jo tiesas dokumenti ir nosūtīti uz atbildētāju deklarētajām dzīves vietas adresēm. Ņemot vērā minēto un to, ka paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai, lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Civillikuma, turpmāk - CL 1402.pantā noteikts, ka *saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.*
CL 1511.pantā noteikts, ka *līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).*
CL 1943.pantā noteikts, ka *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.*

CL 1756.pantā noteikts, ka *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai likumu*, saskaņā ar CL 1757.pantu, *nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs*.
Saskaņā ar CL 1946.panta pirmo daļu *procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu*.
2009.gada 08.maijā prasītāja un atbildētājas /pers. A/ starpā noslēgts Aizdevuma līgums Nr.0901520/13g (lietas 12.-13.lapa), kurā puses vienojušās par līguma priekšmetu, norēķinu kārtību, saistību neizpildes sekām. Saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem prasītājs aizdevis atbildētājai naudas summu 1280,58 apmērā. Līgumā noteikta procentu likme par aizdevuma izmantošanu – 25,00% gadā no aizdevuma summas. Puses vienojās, ka atbildētāja aizdevumu un procentus atmaksā saskaņā ar grafiku. No Līgumam pievienotā maksājumu grafika redzams, ka maksājumi veicami ik mēnesi no 2009.gada 08.maija līdz 2019.gada 15.maijam. Līgumā ir noteikta komisijas maksa Ls 18, kas ietverta kā maksājums maksājuma grafikā, kas jāsamaksā 2009.gada 08.maijā (lietas 14.-16.lapa).
Tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts fakts, ka aizdevuma summa pēc līguma, ieturot no tās Līgumā paredzēto komisiju Ls 18, atbildētājai ir izsniegta, ko pierāda maksājuma uzdevumi Nr.8669 un Nr. 8627 (lietas 20.-21.lapa).
Tiesa atzina, ka ar Aizdevuma līgumu ir pierādīts, ka atbildētāja uzņēmusies saistības atmaksāt prasītājam aizdevumu 1280,58 *euro* līdz 2019.gada 15.maijam, maksājot to pa daļām ik mēnesi Aizdevuma līguma maksājuma grafikā norādītajā apmērā un termiņos, un saistības maksāt prasītājam procentus par aizdevuma izmantošanu 25,00% gadā no aizdevuma summas, maksājot tos ik mēnesi aizdevuma līguma maksājuma grafikā norādītā apmērā un termiņos, kā arī samaksāt prasītājam komisijas maksu Ls 18 apmērā.
CL 1587.pantā noteikts, ka *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*
CL 1828.pantā noteikts, *ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc noliktā termiņa notecējuma.*
Līgums nav apstrīdēts, tātad tas kā tiesīgi noslēgts ir izpildāms un atbildētājai bija pienākums izpildīt saistības pielīgtos termiņos un apmēros.

CL1692.pantā noteikts, ka *galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.*
CL 1695.pantā noteikts, ka *galvojumam ir nepieciešama rakstiska forma.*
CL 1698.pantā noteikts, ka *galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.*
CL 1702.pantā noteikts, *kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli, bet šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.*

CL 1672.pantā noteikts, *ka solidāras saistības nodibinās ar līgumu, testamentu vai likumu*. Saskaņā ar CL 1673.pantu *līgums un testaments nodibina solidāru saistību tikai tad, kad līdzēji vai testators to tieši noteikuši*.

Prasība ir celta arī pret /pers. B/ kā galvinieci.

2009.gada 08.maijā starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ noslēgts Galvojuma līgums Nr.6459403, ar kuru galviniece uzņēmās kopā ar aizņēmēju solidāri atbildēt par saistībām, kas izriet no Aizdevuma līguma (lietas 18.-19.lapa).

Vērtējot jautājumu par galvinieka atbildību, proti, vai tā ir nodibināta kā solidāra ar galveno parādnieku, tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu ņem vērā judikatūru, to starpā, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 14.jūnija spriedumā lietā *Nr.SKC-161/2013 un Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-19/2015* izteiktās atziņas par solidāru saistību nodibināšanu galvojuma gadījumā.

2015.gada 20.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-19/2015 Augstākās tiesas Civillietu departaments norādīja, ka "atbilstoši Civillikuma 1670.pantam par solidāru saistība ir kvalificējama tad, kad katram no vairākiem parādniekiem ir pienākums izpildīt apsolīto. Savukārt galvojums saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot pēdējo no viņas parāda. Šajā tiesību normā sniegtā definīcija rada pamatu atzinumam, ka galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, tā ir akcesora saistība, kas kalpo par citas saistības nodrošinājumu, un galvinieks uzņemas subsidāru atbildību par parādnieka saistību, jo galvojums pats par sevi - arī tad, ja tas ir ekspromisoriskais (Civillikuma 1702.panta otrā daļa) – nenodibina galvinieka un parādnieka solidāru saistību pret kreditoru Civillikuma 1670. un 1672.panta izpratnē", "[..] ar atbildētājiem /pers. P/. un /pers. K/. noslēgtajā galvojuma līgumā ietvertais nosacījums par solidāras saistības uzņemšanos pret Banku, nevar mainīt galvojuma institūta akcesoro raksturu. Citiem vārdiem, galvinieka vienošanās ar kreditoru nenodibina galvinieka un parādnieka solidāru atbildību. Ja atbilstoši Civillikuma 1673.pantam līdzējiem (testatoram) ir skaidri un tieši jāizsaka griba nodibināt solidāru saistību, tad līgumam jābūt noslēgtam starp personām, kas šādu saistību pret kādu kreditoru uzņemas. Nepietiek ar viena iespējamās solidārās saistības dalībnieka (kopparādnieka) paziņojumu kreditoram, kā tas, iekļaujot galvojuma līgumā 3.punktu, noticis konkrētajā gadījumā", un "tā kā līgums par solidāru saistību nodibināšanu starp galveno parādnieci /pers. R/. un abiem minētajiem galviniekiem nav ticis noslēgts, iztrūkst pamats parāda solidārai piedziņai no visiem atbildētājiem, bet atbildētājiem bija nosakāma dalīta jeb subsidāra atbildība". Šajā spriedumā Augstākās tiesas Civillietu departaments atsaucās arī uz citiem Augstākās tiesas Senāta nolēmumiem, kuros līdzīgi ir interpretēti solidārās saistības nodibināšana un galvinieka atbildības apmērs (*2013.gada 14.jūnija spriedums lietā Nr.SKC-161/2013, 2012.gada 07.marta spriedums lietā SKC-115/2012*).

Minēto lietu apstākļi faktisko un tiesisko apstākļu ziņā ir līdzīgi apstākļiem izskatāmajā lietā, proti, arī šajā gadījumā galvojuma līgums noslēgts tikai starp kreditoru AS "BIGBANK" un galvinieci /pers. B/, un saistības atbildēt solidāri par aizņēmējas saistībām ir iekļauta tikai šajā divpusējā līgumā. Ievērojot minēto, tiesa secina, ka /pers. B/ kā galvinieces atbildība nav nodibināta kā solidāra ar galveno parādnieku /pers. A/.

Tādējādi, tiesa uzskata par pierādītu un arī, kā prasītājs līdzis pieteikumā, ka /pers. B/ kā galviniecei ir jāatbild prasītājam par Aizdevuma līgumā paredzēto saistību izpildi tādā pat apmērā kā aizņēmējai /pers. A/, bet subsidāri, tas ir, piedziņa no viņas ir izdarāma tikai tad, ja pilnībā vai daļēji nav iespējams piedzīt parādu no /pers. A/.
CL 1589.pantā noteikts, ka *vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.*
Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1.punkts paredz aizdevējam tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt visus līgumā paredzētos maksājumus, ja atbildētājs vairāk par 30 dienām nokavē līgumā noteiktos maksājumus.
No prasības pieteikuma, parāda aprēķina un veikto maksājumu uzskaitījuma (lietas 10.-11.lapa) izriet, ka atbildētāja saistības nav pildījusi atbilstoši pielīgtajam, ir veikusi divdesmit divus maksājumus par kopējo summu 313,05 *euro*. Ar parāda aprēķinu ir pierādīts, ka iestājies Aizdevuma līguma 4.1.punktā paredzētais nosacījums, kas piešķir prasītājam tiesības atkāpties no līguma, jo maksājumu kavējums pārsniedza 30 dienas.
Tiesa atzina, ka aizdevējs izmantojis šīs tiesības Aizdevuma līgumā paredzētajā kārtībā, ko apliecina 2012.gada 28.aprīļa brīdinājums, kas nodots pastā kā ierakstīts sūtījums 2012.gada 28.aprīlī un saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 8.2.punktu uzskatāms par iesniegtu atbildētājam, kad no

nodošanas pastā pagājušas trīs dienas. Termiņš visu Aizdevuma līgumā paredzēto saistību izpildei iestājās septītajā dienā pēc prasītāja brīdinājuma izsniegšanas atbildētājai, tas ir, 2012.gada 08.maijā (lietas 22.lapa).
Līdz ar to atbildētājai šajā datumā iestājās pienākums atmaksāt aizdevējam visu aizdevuma summu un samaksāt aizdevuma lietošanas procentus. Prasītājs norādījis, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 1277,87 *euro*.

Prasītāja paziņojums aizņēmējam par vienpusēju atkāpšanos no līguma 2012.gada 28.aprīlī nosūtīts arī galviniecei, kas nodots pastā kā ierakstīts sūtījums 2012.gada 28.aprīlī (lietas 28.lapa).

CL 1838.pantā noteikts, ka *pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo*.
Atbildētājas nav iesniegušas tiesai paskaidrojumus par prasību, nav apstrīdējušas prasības summu un nav iesniegušas jebkādus pierādījumus par to, ka ir samaksājušas Aizdevuma līgumā paredzētos maksājumus lielākā apmērā nekā norāda prasītājs vai izpildījusi saistības pilnā apmērā.
Tiesa atzina, ka ir pamats no atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājam piedzīt visu nesamaksāto aizdevuma pamatsummu 1277,87 *euro* un aizdevuma lietošanas procentus par laika periodu no 2009.gada 18.augusta līdz 2012.gada 28.aprīlim 985,59 *euro*, bet pilnas vai daļējas piedziņas neiespējamības gadījumā piedzīt no atbildētājas /pers. B/.

CPL 195.pants paredz, ka, *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.*

Saskaņā ar CL 1753.pantu *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.*

Saskaņā ar CL 1759.pantu *procenti jāmaksā, arī bez noteiktās norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs.*

CL 1765.panta pirmajā daļā noteikts, ka *gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.*

Piemērojot minētās tiesību normas, tiesa atzina par pamatotu prasītāja lūgumu atzīt tam tiesības saņemt 6 % gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

CPL 33.pants nosaka, ka *tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmā daļa nosaka, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir, tai skaitā, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi (5.punkts).*

CPL 41.panta pirmā daļa nosaka, ka *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.*

Tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /pers. B/, par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva 325,18 *euro* (saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par dokumentu nosūtīšanu 7,83 *euro*, kopā tiesas izdevumi 333,11 *euro*.

Pamatojoties uz CPL 33., 34., 39., 41., 56., 74., 93., 189.-195., 204.[1], 250.[25] pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, bet pilnīgas vai daļējas piedziņas neiespējamības gadījumā no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **BIGBANK AS Latvijas filiāle**, reģistrācijas Nr.40103200513, aizdevuma parādu **1277,87** *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu no 2009.gada 18.augusta līdz 2012.gada 28.aprīlim **985,59** *euro* un tiesāšanās izdevumus **333,11** *euro*, **kopā 2596,57** *euro* (divi tūkstoši pieci simti deviņdesmit seši eiro 57 centi),

Samaksa veicama: AS „Swedbank", kontā LV08HABA0551023395885.

Atzīt **BIGBANK AS Latvijas filiāle**, reģistrācijas Nr.40103200513, tiesības saņemt no atbildētājas **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, bet pilnīgas vai daļējas piedziņas neiespējamības gadījumā no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, 6% (sešus procentus) gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma – 2015.gada 15.aprīļa Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Tiesnesis A.Sniedzītis